

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT PERTAMA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : Y.B. DATUK SERI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB
[BERA]
TARIKH : 20 MAC 2019 (RABU)

SOALAN NO. 69

Y.B. DATUK SERI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB [BERA] minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan:-

- (a) apakah status projek pusat kewangan Tun Razak Exchange (TRX) sehingga kini; dan
- (b) berapakah jumlah pelaburan serta pulangan semula yang dijangka oleh pihak Kementerian kepada 1MDB apabila projek ini telah disiapkan.

JAWAPAN

Tuan Yang Dipertua,

Untuk makluman dewan yang mulia, projek Tun Razak Exchange (TRX) dibangunkan oleh TRX City Sdn Bhd (TRXC), syarikat milik Menteri Kewangan Diperbadankan (MKD). Selaku pemilik dan pemaju induk bagi projek berkeluasan 70 ekar tersebut, TRXC bertanggungjawab menjadi penyelia keseluruhan pembangunan, menarik para pelabur dan membangunkan rangkaian infrastruktur bagi keseluruhan tapak projek.

Sehingga ini, kira-kira 70 peratus daripada plot tanah yang tersedia di TRX telah dikomersialkan dengan jumlah jualan kira-kira RM4.123 bilion. Projek TRX telah berjaya menarik minat pelbagai pelabur dan penyewa tempatan serta antarabangsa termasuk bank-bank dan institusi kewangan utama dunia seperti HSBC Bank, Affin Bank, Prudential dan Lendlease.

Tuan Yang Dipertua,

Kerajaan melalui Mesyuarat Jemaah Menteri pada 20 Jun 2018 telah bersetuju untuk meneruskan projek TRX dengan bantuan kewangan sebanyak RM2.799 bilion yang akan disalurkan secara berperingkat sehingga tahun 2024.

Berdasarkan kepada andaian yang munasabah, pelaburan tambahan oleh Kerajaan melalui penyaluran geran sebanyak RM2.799 bilion ini akan membolehkan TRXC mendapatkan pulangan sebanyak RM5.69 bilion kepada Kerajaan. Secara konservatif, pelaburan tambahan ini akan memberikan jumlah pulangan pada masa yang akan datang, yang melebihi kos tambahan ini dan juga *sunk cost* yang telah digunakan oleh 1MDB untuk tujuan lain.

Tuan Yang Dipertua,

Sokongan Kerajaan terhadap projek TRX adalah amat penting dalam memastikan dana Kerajaan yang telah/akan dilaburkan tidak menjadi *sunk cost* tanpa sebarang pulangan di samping membantu membersihkan nama TRX dan mengukuhkan keyakinan pelabur terhadap projek tersebut. Tambahan pula, projek ini merupakan projek strategik nasional yang telah/akan menarik para pelabur tempatan dan antarabangsa yang seterusnya dapat memacu ekonomi Malaysia ke peringkat yang lebih tinggi, menjana peluang pekerjaan yang berkualiti, menyokong pertumbuhan sektor kewangan negara, serta menaik taraf status Bandaraya Kuala Lumpur sebagai destinasi global yang

berdaya saing tinggi.

Tuan Yang Dipertua,

Ini merupakan hasil usaha "detox" yang MOF lakukan selepas mengambil alih tampuk pemerintahan pada 9 Mei 2018 terhadap projek TRX Exchange yang terpalit dengan skandal 1MDB. Dengan menyegerakan usaha-usaha "detox" yang merangkumi tindakan mengenal pasti, mengasingkan dan kuarantin unsur-unsur penyelewengan, salah guna kuasa, dan salah laku berkaitan dengan 1MDB oleh pemimpin-pemimpin kerajaan terdahulu, kita telah berjaya menjadikan projek ini menarik kepada para pelabur. Selepas usaha "detox", TRX Exchange kini adalah projek bebas rasuah yang mendapat kepercayaan pelabur di dalam dan luar negara. Saya percaya lebih banyak pelabur akan tertarik dengan projek ini, yang boleh menjadi satu projek global bertaraf antarabangsa selepas dibersihkan daripada isu-isu berkaitan dengan 1MDB. Pada masa ini, tumpuan utama Kerajaan adalah untuk memastikan TRXC menyiapkan infrastruktur projek TRX sebelum baki plot tanah di TRX dikomersialkan. Justeru itu, Kerajaan masih belum memutuskan kaedah dan jumlah pulangan projek TRX yang akan digunakan untuk membantu menyelesaikan hutang 1MDB.